



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет управління фінансами та бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан
факультету управління
фінансами та бізнесу

_____ доц. **А.В. Стасишин**
(підпис)

“28” серпня 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІНАНСАХ»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 Управління та адміністрування
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(код та найменування спеціальності)

освітня програма: Фінанси, митна та податкова справа
(найменування освітньої програми)

освітній ступінь: магістр

ЛЬВІВ -2020

Програма навчальної
дисципліни:
галузь знань:
спеціальність:
освітня програма:
освітнього ступеня:

«Методологія наукових досліджень у фінансах»
07 Управління та адміністрування
072 Фінанси, банківська справа та страхування
Фінанси, митна та податкова справа
магістр - 12 с.

Розробники:

д.е.н., проф. Ситник Н.С.
к.е.н., доц. Дубик В.Я.

Програма розглянута та схвалена

на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол №1 від 27 серпня 2020 р.

Завідувача кафедри
фінансового менеджменту

проф. Ситник Н.С.

Затверджено Вченою радою ФУФБ

Протокол № 1 від "28" серпня 2020 року

ЗМІНИ
до програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (перезатвердження програми навчальної дисципліни)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2020-2021	Відповідно до регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі від 31.08.2020р., починаючи з 01.09.2020р. лекції з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень у фінансах» проводяться онлайн із використанням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	27.08.2020р. № 1	
2020-2021	Відповідно до розпорядження Про організацію освітнього процесу на факультеті управління фінансами та бізнесу із застосуванням дистанційних технологій у 1-му семестрі 2020-2021 навчального року від 16.09.2020р. з 21 вересня 2020 року по 31 жовтня 2020 р. лекційні та семінарські (практичні) заняття з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень у фінансах» проводяться в дистанційному режимі із застосуванням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	Розпорядження від 16.09.2020р. № 141-р	

© Ситник Н.С., Дубик В.Я., 2020 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2020 рік

РОЗДІЛ 1.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни “Методологія наукових досліджень у фінансах” є система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов'язані з науковою та практичною професійною діяльністю у сфері фінансів.

Опанування предметом дисципліни сприятиме правильній організації, успішному написанню та захисту магістерської кваліфікаційної роботи за освітньою програмою «Фінанси, митна та податкова справа».

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів магістратури із необхідними знаннями про організацію та проведення наукових досліджень у сфері фінансів, а також підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи. У результаті вивчення теоретичних курсів і виконання практичного дослідження за обраною проблематикою молоді науковці мають уміти відбирати та аналізувати необхідну інформацію, обирати об'єкт і предмет для аналізу, формулювати мету, завдання та гіпотезу, порівнювати його результати з теоретичними обґрунтуваннями проблеми; робити певні узагальнення та висновки з тематики наукового дослідження у сфері фінансів.

Основні завдання

Завдання вивчення дисципліни “Методологія наукових досліджень у фінансах” полягають у:

- формуванні студентами теоретичного і практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень у сфері фінансів;
- ознайомленні з основними формами наукової роботи: методикою підготовки доповідей, виступів, специфікою написання статей, курсових та кваліфікаційних (магістерських, дисертаційних) робіт.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
"Макроекономіка"	"Ринок фінансових послуг"
"Мікроекономіка",	"Фінансова безпека"
"Гроші і кредит",	"Менеджмент зовнішньоекономічної та митної діяльності",
"Фінанси",	"Податковий менеджмент".
"Фінансовий менеджмент"	"Бюджетний менеджмент",

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). <i>Додатково для освітньо-наукової програми:</i> ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

	<p>СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Додатково для освітньо-наукової програми:</p> <p>СК10. Здатність виконувати наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень.</p>
--	---

Компетенції	Результати
<ul style="list-style-type: none"> - знати та вміти оперувати понятійно-категорійним апаратом у сфері науки; - вміти проаналізувати методологічні засади і визначення сутності та ролі наукових досліджень, їх основних видів, суб'єктів та рівнів реалізації результатів наукових досліджень; - бути здатним до письмового й усного спілкування рідною та англійською мовами у частині поширювання результатів наукових досліджень; - набути навичок застосування комп'ютерних технологій як засобу отримання, опрацювання, збереження і поширення професійної та науковотехнічної інформації, зокрема спілкування з широкою науковою спільнотою через публікації, виступи на науково-комунікативних заходах (конференціях, семінарах, он-лайн заходах та ін.); - набути навичок прийняття обґрунтованих управлінських рішень з питань планування, організації та проведення наукових досліджень і розуміння сутності їх наслідків; - вміти працювати у команді; - бути здатним до сприйняття альтернативних поглядів, толерантність; - бути здатним дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах; - вміти донести до фахівців і нефаківців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної 	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати знання на практиці; - бути здатним до самоменеджменту; -бути здатним здійснювати дослідницьку та/або інноваційну діяльність; -володіти методологічним інструментарієм кількісного та якісного опрацювання даних наукових досліджень; - набути універсальних навичок розробляти та вирішувати теоретичні та прикладні дослідницькі завдання; - вміти знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; -вміти опрацьовувати наукометричні бази даних з метою використання власного наукового дослідження та вміння використовувати інтернет-технології для організації та забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої думки; - вміти використовувати проектний підхід управління, формулювати мету, завдання, планувати процес і складати календарний план наукової роботи за допомогою використання методів управління проектом у часі; - бути здатним формулювати та ініціювати нові ідеї, визначити мету, завдання, необхідні ресурси, підбирати методологічний інструментарій; - знати стандарти і типи мислення, необхідні для наукового дослідження та

<p>діяльності; - уміти критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі; уміти використовувати загальнонаукові та креативні методи пізнання у професійній діяльності; - уміти реалізовувати проекти у науковій діяльності.</p>	<p>опублікування, враховуючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність; - бути здатним формувати власне наукове дослідження як складову загально управлінського, системного та холістичного мислення.</p>
---	--

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1.	Тема 1. Наука та наукові дослідження. Основні принципи науки і наукового пізнання.
2.	Тема 2. Методологія і методи наукових досліджень.
3.	Тема 3. Організація наукового дослідження та оцінка його ефективності.
4.	Тема 4. Інформаційна база наукового дослідження.
5.	Тема 5. Методика теоретичних і експериментальних досліджень.
6.	Тема 6. Моделювання в наукових дослідженнях.
7.	Тема 7. Курсова та магістерська роботи: написання, оформлення, захист.
8.	Тема 8. Апробація та публікація результатів наукового дослідження.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1.

НАУКА ТА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ НАУКИ І НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ.

Предмет і сутність науки. Етапи становлення і розвитку науки. Перша наукова революція. Друга наукова революція. Третя наукова революція. Основні закономірності розвитку науки. Класифікація наук. Загальні поняття про наукову діяльність. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Наукові ступені і вчені звання. Наукометричні бази.

Класифікація принципів науки і наукового пізнання. Принципи "здорового глузду". Діалектичні принципи пізнання.

Тема 2.

МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Процес наукового дослідження: види, характеристики, рівні. Об'єкт і предмет наукового пізнання. Методологія наукового пізнання: поняття, класифікаційні рівні і основні принципи. Характеристика методів наукового пізнання. Емпіричне пізнання: поняття, роль і завдання. Теоретичне пізнання: поняття, роль і завдання. Загальнологічні методи досліджень.

Тема 3.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ

Специфіка наукового і повсякденного пізнання. Проблематика наукових досліджень. Науково-дослідна діяльність студентів. Вибір теми та реалізація наукового дослідження. Оцінка ефективності наукового дослідження.

Тема 4.

ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.

Джерела інформації та їх використання. в науково-дослідницькій роботі. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження. Техніка роботи зі спеціальною літературою.

Тема 5.

МЕТОДИКА ТЕОРЕТИЧНИХ І ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Загальні відомості про теоретичні дослідження. Експеримент як засіб отримання нових знань. Розробка методики експерименту. Обробка експериментальних даних. Вибіркові оцінки коректності математичної обробки результатів експерименту. Вимоги щодо проведення статистичних спостережень.

Тема 6.

МОДЕЛЮВАННЯ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Загальні відомості про моделювання систем. Класифікація методів математичного моделювання. Основні постулати моделювання. Співвідношення між моделлю та системою. Класифікація моделей. Вимоги до моделей.

Тема 7.

КУРСОВА ТА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТИ: НАПИСАННЯ,ОФОРМЛЕННЯ, ЗАХИСТ

Загальні відомості про науково-дослідну роботу студентів. Вимоги до написання курсової роботи. Дипломний проект як кваліфікаційне дослідження. Етапи процесу наукового дослідження та оформлення дипломної роботи. Оформлення ілюстрацій. Оформлення таблиць. Оформлення формул. Оформлення додатків. Захист дипломної роботи.

Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Оформлення магістерської роботи. Організація підготовки кваліфікаційної роботи.

ТЕМА 8.
АПРОБАЦІЯ ТА ПУБЛІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ

Складання звітів про науково-дослідні роботи і публікація їх результатів.
Складання і подання заявки на винахід. Апробація наукових матеріалів.

Наукова стаття. Виступ, доповідь, інформаційне повідомлення на семінарах,
наукових, науково-практичних конференціях, симпозіумах. Підготовка реферату.

Визначення обсягу наукових праць. Впровадження завершених науково-
дослідних робіт.

РОЗДІЛ 4.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
2. Boumans M., Davis J. *Economic Methodology: Understanding Economics as a Science*. Macmillan International Higher Education, 2010. 230 p.
3. Dharmapalan B. *Scientific Research Methodology*. Alpha Science International, 2012. 250 p.
4. Gonzalez W.J. *Philosophico-Methodological Analysis of Prediction and its Role in Economics*. Springer, 2015. 362 p.
5. Kothari C.R. *Research Methodology: Methods and Techniques*. New Age International, 2004. 401 p.
6. Абрамов В.І., Арутюнов В.Х. *Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі)*: навч.-метод. посіб. Київ: КНЕУ, 2005. 178 с.
7. Артенчук Г.І. *Методика організації науково-дослідної роботи*: навч. посіб. Київ: Форум, 2002. 271 с.
8. Білуха М.Т. *Методологія наукових досліджень: підручник*. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
9. Бойко С.В. *Фінансова думка України як навчальна дисципліна та складова формування професійної компетентності майбутніх фінансистів*. *Бізнес Інформ*. 2015. № 9. С. 84-90.
10. Горбатенко І.Ю., Івашина Г.О. *Основи наукових досліджень: підручник*. Київ: Вища школа, 2001. 92 с.
11. Дерлиця А. Ю. *Суспільні фінанси та феномен публічності: семантична конструкція, історична формація, теоретична концепція*. *Фінанси України*. 2018. № 11. С. 106-123.
12. Єріна А.М. *Методологія наукових досліджень: навч. посіб.* Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.

13. Кириленко О.П., Письменний В.В. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях: навч. посіб. Тернопіль: Видавн.-поліграф. центр ТНЕУ “Економічна думка”, 2013. 228 с.

14. Кириленко О.П., Письменний В.В., Ткачук Н.М. та ін. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб.; за ред. О.П. Кириленко. Тернопіль: Видавн.-поліграф. центр ТНЕУ “Економічна думка”, 2012. 196 с.

15. Кравчук Н.Я. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 240 с.

16. Куценко Т.Ф. Публічні фінанси в Україні: зміст та структура з урахуванням сучасних тенденцій розвитку. Економіка та держава. 2016. № 6. С. 62-66.

17. Леоненко П.М., Федосов В.М., Юхименко П.І. Основні етапи розвитку фінансової науки: методологія проблеми. Фінанси України. 2017. № 4. С. 55-74. 18. Опарін В.М., Федосов В.М., Юхименко П.І. Публічні фінанси: генеза, теоретичні колізії та практична концептуалізація. Фінанси України. 2017. № 2. С. 110-128.

18. Опарін В.М., Федосов В.М., Юхименко П.І. Сучасна українська наукова школа публічних фінансів. Фінанси України. 2015. № 11. С. 56-87.

19. Опарін В.М., Федосов В.М., Юхименко П.І. Українська класична школа публічних фінансів. Фінанси України. 2015. № 10. С. 7-31.

20. Опарін В.М., Федосов В.М., Юхименко П.І. Українська національна наукова школа фінансів: теоретико-методологічні підходи. Фінанси України. 2015. № 9. С. 19-44.

21. Пасічник Н.О. Фінансова і фінансово-правова наука і освіта в Наддніпрянській Україні в XIX на початку XX століття: монографія. Кропивницький: Видавництво “КОД”, 2018. 434 с.

22. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С., Шостак В.В. Основи наукових досліджень. підруч. Київ: Знання, 2007. 270 с.

23. Письменний В.В. Теоретико-методологічні аспекти формування доходів місцевих бюджетів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 468 с.

24. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Словенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навч. посіб. Київ: Лібра, 2004. 344 с.

25. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: Знання, 2005. 310 с.

26. Тулай О. І. Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні домінанти та діалектична єдність: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 416 с. 28.
Хмельков А.В. Публічні фінанси: обсяг та зміст. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2018. Т. 4. № 27. С. 428-434.

27. Хомутенко А.В. Прагматика та семантика термінів фінансової науки “суспільні фінанси”, “публічні фінанси” та “державні фінанси”. Фінанси України. 2017. №1. С. 1-16.

28. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ: Знання-Прес, 2004. 295 с.

РОЗДІЛ 5. ІНТЕРНЕТ САЙТИ

1. http://otherreferats.allbest.ru/philosophy/00010107_0.html
2. <http://psylib.org.ua/books/dekar01/>
3. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/